

Oslo universitetssykehus HF

Styresak

Dato møte:	26. September 2024
Saksbehandler:	Direktør Oslo sykehusservice
Sak 77/2024:	Salg av kunstverket «The Volodarsky Husain»

Forslag til vedtak:

1. Styret gir administrerende direktør fullmakt til å gjennomføre salg av kunstverket «The Volodarsky Husain». Salget skal skje til markedspris.
2. Styret legger til grunn at midlene ikke brukes til løpende drift.

Oslo, 19, september 2024

*Bjørn Atle Lein Bjørnbeth
Sign.*

1. Sammendrag

Oslo universitetssykehus HF sin kunstsamling består av mer enn 6500 verk som til sammen representerer store verdier, både økonomisk og kunstnerisk. Sykehusets kunstsamling har gjennom årene vokst gjennom både innkjøp og gaver. Kunstverkene vises frem til glede for pasienter, pårørende og ansatte og skal samtidig forvaltes på en betryggende måte.

I denne saken legges det frem forslag om salg av kunstverket, «The Volodarsky Husain» som antas å være av betydelig verdi. Et slikt salg ansees som et forhold som er av uvanlig art 1 og som ikke omfattes av den daglige ledelsen av sykehuset, og derfor krever fullmakt fra styret. Styres bes i denne saken om å gi administrerende direktør fullmakt til å selge kunstverket.

2. Bakgrunn

Oslo universitetssykehus HF forvalter en kunstsamling som omfatter mer enn 6500 verk. Kunsten beriker sykehusets omgivelser og vises frem til glede for pasienter, pårørende og ansatte. Kunstverkene representerer store kunstneriske og økonomiske verdier, og skal forvaltes på en betryggende måte. Dette medfører blant annet at sykehuset må sørge for at kunsten er sikret, har de riktige forholdene for visning og bevaring, samt alltid er forsvarlig montert.

Historien om giver og kunstverket

På tidlig 60-tall mottok sykehuset (Nevrokirurgisk avdeling ved Ullevål sykehus) en gave fra Leon Elias «Volo» Volodarsky (1894–1962). Volo ble født i Ukraina. Han tjenestegjorde under første verdenskrig, men ble avskjediget grunnet sykdom. Han flyttet deretter til Norge og utdannet seg til lege ved Universitetet i Kristiania (Oslo), og uteksaminert i 1926. Han flyktet fra Norge under andre verdenskrig, grunnet sin jødiske avstamning, men kom tilbake etter krigen, og ble da utdannet kirurg ved Ullevål sykehus.

I hele sin yrkestjeneste var Volo spesielt engasjert i etablering av helsetilbud, og opplæring av kirurger. Dette førte til at Volo blant annet:

- på oppdrag fra UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) begynte å arbeide i Canton i Kina, der han i en 5 års periode blant annet trente opp leger til å mestre nyere kirurgiske teknikker.

¹ Jf. Instruks for administrerende direktør ved Oslo universitetssykehus HF

- på oppdrag fra i WHO Verdens helseorganisasjon i Genève dro han i 1954 til New Dehli i India der han etablerte et kirurgisk treningssenter, og fra nesten ingenting, utviklet et fullverdig senter for kirurgisk behandling av lungetuberkulose.

Under sitt opphold i New Dehli, i 1954 oppdaget han et monumentalt maleri «The Volodarsky Husain», av den indiske maleren Maqbool Fida Husain (1915-2011) i et kunstgalleri. På den tid var ikke Husain en anerkjent kunstner og Volo kjøpte bildet for 1400 rupier.

I en periode fra 1957 mottok Nevrokirurgisk avdeling ved Ullevål sykehus en rekke leger fra India for deres videre spesialisering innen nevrokirurgi. Volo var involvert i hospiteringen og utdanningstilbudet. Som takk for sin egen utdanning og utdanningen av indiske nevrokirurger skjenket Volo dette kunstverket til Nevrokirurgisk avdeling, legene ved nevrokirurgisk avdeling, og avdelingsleder Kristian Kristiansen (1907-1993)

Omdømmet til kunstneren, en indisk modernist, har siden den gang steget enormt i India, så vel som internasjonalt. «The Volodarsky Husain», er derfor i dag et verk av betydelig kunstnerisk og økonomisk verdi.

Etttersom sykehuset ikke har lokaler som gir optimale forhold for bevaring (klimakontroll, sikring og belysning), er kunstverket midlertidig flyttet fra Nevrokirurgisk avdeling ved Ullevål sykehus, til en ekstern sikker og forsvarlig lagringsplass.

En god forvaltning av kunst kan også innebære at det er behov for å avhende kunst. Eksempler på dette er kunstverk laget av materialer som ikke er holdbare utover en viss tid, kunstverk som ikke er mulig å bevare og konservere, eller kunstverk som av andre grunner ikke egner seg for utplassering i Oslo universitetssykehus' bygg.

For å sikre at maleriet «The Volodarsky Husain» vil bli forsvarlig bevart for fremtidige generasjoner og får den riktige verdsettelsen, foreslås det at maleriet selges. Det er således ikke økonomiske grunner til at verket ønskes solgt, selv om Oslo universitetssykehus HF selvsagt vil søke å oppnå høyest mulig pris i markedet. Det planlegges derfor å overlate salg av maleriet til et auksjonshus. De vil ha ansvaret for at salget gjennomføres korrekt samt på en åpen og transparent måte. Midler fra et salg bør ikke benyttes til den løpende driften, men kan f.eks. benyttes til investeringer.

3. Administrerende direktørs vurdering og anbefaling

Salg av kunstverket som her foreslås, vil ikke bare sikre maleriets fremtidige tilstand, men kan også bidra til at det får den oppmerksomheten det fortjener i offentligheten. Dette er et unikt kunstverk som bør bli sett og verdsatt av et bredere publikum.

Administrerende direktør ber om fullmakt fra styret til å selge kunstverket.